

етажно здание отъ отдѣлни стаи за гости, предъ които има общъ дълъгъ и доста широкъ чардакъ. На този чардакъ, на източната му страна, е църковната камбанария.

Църквата по устройството си е свършено еднаква съ другитѣ, но е по-голѣма. Тя има сжщото раздѣление: олтаръ, мжжко и женско отдѣление съ параклисъ отъ лѣва страна, св. Троица, по голѣмъ отъ тоя на църквата Рождество Христово. Нѣкога тази църква е била доста заможна, т. е. имало е заможни енорияши, но когато селото е било нападнато, ограбено и опустошено отъ кърджалиитѣ, тя сжщо тѣй е пострадала. Споредъ единъ надписъ на входа на оградата, църквата е била възобновена въ 1830 г., почти едновременно съ църквата св. Никола.

Като енорийски свещеници на тази църква помня: попъ Маргаритъ, попъ Киро, който бѣ убитъ отъ разбойници, попъ Иванъ, баща на Никола Бебровски въ Пловдивъ, и др. Като прислужници църквата имаше две калугерки: Калиника и Митродора.

Управлението на църквата или манастиря е било повѣрено на избранъ отъ населението епитропъ. Както и по-рано, тѣй и сега доходитѣ отъ манастиря се употрѣбаватъ за издържането на мѣстното училище.

Вратата на главната църква, както и на параклиса, сж цѣли обковани съ желѣзо. За построяването на църквата нѣма никакви данни. Надъ църковната врата има надписъ въ който е отбелязана годината на изографисването на църквата, но личатъ само първитѣ две цифри 1 и 6. Значи и тази църква е сжществувала въ началото на XVI вѣкъ.

Надъ вратата на параклиса има следния надписъ:

Помни гѣи дѣка коста и цоню и герги, въ лѣто ѿ адама 7212 или 1704 год.

Отъ този надписъ явствува и се установява, че къмъ 1700 г. въ с. Арбанаси е имало даскали за преподаване въ килиитѣ на населението и че населението въ това село, съ изключение на заселилитѣ въ него погърчени албанци, е било българско. Това е видно отъ многобройнитѣ чисто български имена, които намираме въ надписитѣ по църквитѣ, като Цоню, Герги, Стою, Нидѣлко и пр.

Като е дума за имената, нека добавимъ въ скоби, че голѣма грѣшка се прави отъ нѣкои, които, като взематъ окончанието на написанитѣ на гръцки имена въ разнитѣ надписи, като: *Ιωάννου, Νικολάου, Πέτρου, Γεωργίου, Μπασιάνου, Παύλου, Φιλίππου, Μπαρκοβανου* — Ивановъ, Николовъ, Петровъ, Грациановъ, Георгиевъ, Братиановъ, Павловъ, Филиповъ, Брашовановъ и др. и смѣсвайки падежното окончание у на гръцки, което е сходно съ падежното окончание у на ромънски, намиратъ и подържатъ, че тия имена намиращи се по разнитѣ надписи сж на гръци или пъкъ на ромъни.

Въ една гръцка книга, за която ще говоримъ по-после, *Ὁδηγὸς τῆς εὐσεβείας* — Водачъ къмъ благочестието, между записанитѣ отъ с. Арбанаси спомоществуватели, намираме имената: *Ιωάννης Στοιχου, Αναστάσιος Βασιλιάνου* — Иванъ Стойновъ, Анастасъ Върбановъ и др. Грѣшката е очевидна, но важното е, че съ такива грѣшки се изопачаватъ нѣщата и се вреди на истината.

Въ едно кандило, намираще се въ тази църква, е отбелязана годината 1824 и името на дарителя е на български: Стаматъ Георгиевич.

Цѣлитѣ стени на църквата и параклиса сж покрити съ стenenъ живописъ.

Иконостаса на мжжкото отдѣление е новъ. Надъ царскитѣ двери сж отбелязани имената на тия, които сж поправяли или възобновили